

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Frater

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

sequar. At ego, inquit ille, iam pridem constitui: ideo animus meus quietus est. Quid constituisset interroganti, respondit: fideliter se quam didicisset artem facere velle, & euentum permittere Deo. Hoc vero ille anxius, ridere, & dicere, se multos vidisse Deo fretos decipi. Atque ita relapsus ad dubitationes & incertas atq; sollicitas deliberationes, cepit inter alia percelli metu cæcitas: atque Deum immortalem, secum inquit, qui te futurum esset, cernendi sensum si forte amitteres? Inque hac formidine subit voluntas tentandæ in tali calamitate progressionis: vtq; antecesserat non longe socium, oculos comprimit arcissime, & ita per viam caute & attente vadit, spaciumque nescio quam longum clausis oculis conficit, neque videt in via marisupium cum pecunia, quod alteri cuiuspiam viatori elapsum esset. Ideo vero sequens pone socius mox fuffulit, & aliquanto etiam postea æquiore animo quam dudum reliquum i-tidens conficit.

Fabula considerationem neque industriam notat, sed anxietatem & miseriam consiliorum, de qua neq; actiones fere bonæ, & plerumq; id existit cuius aliquem poeniteat. Fortunam autem in rebus humanis posse plurimum: sensu etiam huius versiculi autor:

Οὐκ ἔστι τὸ πρῶτον ἀποφραγμένον τὸ βίον.
 Et cecinit præclare Tibullus:
*Non opibus mentes hominum curasq; leuantur,
 Nam fortuna sua tempora lege gerit.*

Cum piscatores diu multumq; defatigati, nil capere potuissent, tandem affectu, perditæ opera, tristes domum redire parant. Tum de improbitu Thunnus à reliquis piscibus agitur saltu in nauigium illorum se dedit, quo potiturum præda & læticia abiere. Indicat fabula, sipe numero forte fortuna obuenire ea quæ nulla arte ac ratione parari poterint. Secundum Tragicam clausulam.

*Præter spem multa Diu efficiunt.
 Et spes multos sua frustatur.
 Contra explicat insperata Deus.
 Camerar. Fab. & Sep.*

Frater.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

FRATER, Græce ἀδελφός, ὁ, ὅ, & ἀδελφός, ὁ, ὅ, fraternus dicitur. Dicitur autem frater, quasi fere alter, secundum Aulium Gellium lib. 13. Nōt. Attic. Et ex sententia P. Nigidij, Salustij in iugurtha Qui autem amicitiam quam frater fratris? aut quem alienam fidem inuenies, si tuus hostis fuerit? Hinc fratria, fratris vxor. Fraterculus diminutiuum, & fratrules, duorum fratrum filij.

Fr. Hebr. Ach. cognitionem habet cum Achad, Vnus. Dicuntur enim fratres qui sunt vnus sanguinis, verri, animi, religionis. Nam in S. Bibliis hoc nomine intelligitur. 1. Natus iisdem parentibus, vel etiam patris, aut matris eiusdem filios. 2. Confranguineus, fratris vel sororis filius. 3. Homo Israelita ex vna 12. trib. 4. Frater iure religionis seu eiusdem celestis benedictionis confors atq; particeps in Christo mediatore. 5. Frater, turæ naturæ, humanitatis, patriæ, vicinitatis, amicitie, conterraneus, contribulis, popularis, contubernalis, socius, commilito, conuictor, familiaris, proximus. 6. Frater est discipulus. 1. Chr. 25. 7. 9. 10. Similis, æqualis. Job. 30. 23. Proverb. 18. 9.

Fraternitas, fratrum cœtus & communio. Zach. 11. 14. 1. Pet. 2. 17. Et 5. 9. fraternitas diligenda: Rom. 12. 10. 1. Thess. 4. 9. Heb. 13. 1. 1. Pet. 1. 22. Et 2. 17. Et 3. 8. 2. Pet. 1. 7. Psalm. 133. 1.

SENTENTIAE BIBLICAE.

Frater qui adiuuatur à fratre, quasi ciuitas firma, & iudicium quasi vestes vrbium. Prov. 18.

Fratres in adiutorium in tempore tribulationis, & super eos misericordia liberabit. Ecl. 4. 10.

Nunquid non pater vnus omnium nostrum? Nunquid non Deus vnus creauit nos? Quare ergo despiciat vnusquisq; vestrum fratrem suum, violans pactum patrum vestrorum. Mala. 2.

Quicumq; enim fecerit voluntatem patris mei qui in cælis est ipse meus frater, soror, & mater est. Matth. 12.

Omnes autem vos fratres estis. 23.

Decet autem eum, propter quem omnia, & per quem omnia, qui multos filios in gloriam adduxerat, auctorem salutis eorum per passionem consummari. Heb. 2.

Per iram homicidij fraternitas deperit. Sapi. c. 10.

Charitas fraternitatis maneat in vobis. Paulus ad Heb. c. 13.

PATRYM SENTENTIAE.

Qui effundit sanguinem, & qui fraudem facit, necessario fratres sunt. Aug. & hab. 14. 9. 5. Immolans.

Ismael vt separaretur à populo Dei, non obtulit mater ancilla Agar, sed obfuit fraterna discordia: nec profuit potestas vxoris,

cuius magis filius erat: quia per ipsius iura con-

tinuaris erat, & ex ancilla susceptus est. Aug. lib. 1. de sermo. & hab. 14. 9. 5. can. Ismael.

Pro seorare necessitas cogit, per alius autem charitatis hortatur, dulcior autem ante Deum est oratio, quam necessitas transmittit, sed quam charitas fraternitas

Ioan. Chrysost. super Matth.

Vera fraternitas est, quæ fratrem venerat deo, dissolutum, quæ præsentij obsequitur, absente non pro-

plaudit, infirmum non deserit, placatum non prode-

maiozem metuit. Raban. sup. Matth.

Hæc est vera fraternitas, quæ nullis calibus scindenda soluit, dissociare vel deserere locorum vel temporum non præualent, sed nec mors quidem ipsa diuul-

Hæc est vera & indiuidua fraternitas, quæ genuina affectione ac virtute concreuit, cuius semel inuicem de-

deriorum varietas, nec contentiosa dirumper con-

tatum. In collationibus patrum & abbas 19. 19.

Nihil prodest, si moribus ac proposito diuideretis, one iungantur, nec obest parili virtute fundatis, per-

ualla dilungi. Apud Deum namq; morum collatione, rum vnitas, fratres habitatione coniungit. Nec pro-

cis integritas custodiri, vbi voluntatum diuersitas, & pe-

primum fundamentum est, substantiam mundatam, & pe-

ptum habere. Inuicem enim atq; impium est, si patre creatam mundi & omnium quæ in eo sunt, vanitatem, & in-

dilectioni fratris, supplex iussissima, quæ superius prae-

cundum est, vt vniquisq; ita iudicet, utamur, & pe-

tem atq; consilium esse iudicatis, sius male quæ in-

onibus obedire. Tertium est, vt fiat omnia etiam prae-

cessaria æstimat. postpositum bono charitatis de qua-

est, vt credat, nec iustus, nec iniustus de causis penam

Quintum, vt aduersus se iracundiam fratris, etiam con-

ceptam eo modo quo suam curare desideret, forte in-

perniciosa alterius esse tristitiam, ac si aduersus se irac-

ueatur, nisi eam quantum in se est, de fratre eum m-

rit. Idem.

Frates homines omnes inter se. Aug. lib. 2. contra Iude-

Fratrem non tolerans, in firmum non diligit. Iam quosq;

frat. 21.

Frater infirmitates fratrum tam corporales, quam ha-

stiniens, est uere fratrum amator. Bern. sup. Cant. sym.

POETICAE SENTENTIAE.

Virg. i. Æn.

Regna Tyri germanus habebat

Pygmalion sceleris ante alios immantior unice.

Quos inter medium venit furor. Ille sicilianus

Impius ante aras atq; auri cæcis acore,

Clam ferro incautum superat securus æuorum

Germana: factumq; diu celauit, Et æquum

Multa malus simulans: vana se iactat amantem

Quid. i. Met.

Vivunt ex rapto: non hostes ab hoste tuum.

Non iocor à genero: fratrum quoq; gratia tuum.

Silius. 16.

Impia circo.

Innumero fratres casus damnantis furoris

Tro sepe pro armatis interuui pi alia destruxit.

Is genti mox durus erat, patrumq; peribit

Orbati solium lucis disterrime fratres.

Stat. n. Theb.

Nondum ille per alios

Manibus, vltices animam, seruabat in ira

Virque superstantem, pronamq; in petat ipsa

Erigit occulte ferrum, rursusq; labant

Reliquas tenues odio supplicuit, Et cœlestis

Iam lætus fratris, frater, sub corde relinquit.

Manu. 4.

Ecce patrem nati perimunt, natiq; que parentis

Mutuaque armati coeunt in vulnere fratris.

Quid. 4. Pall.

Hoc Celer Orger opus, quem Romanus ipse fecerat

Sinque Celer cura, dixerat, ipsa rui.

Nec quis aut mirari, aut scilicet reuerti sibi

Transcat: audientem uisus detestat.

Quod Remus ignorans homines conuenere iura

Capit & huius populus diuersitate erat.

Hoc moras, transiit: retro Celer accipit, et iam

Ille moras duram sanguinolentum lacrimis.

Hor. 7. Epod.

Acyba fat a Romanos agant,

Scelusque fraternæ necis.

Vt immarcentis fructu in terram Remi

Sacer nepotibus eruit.

Lucan.1.

Nulla fides regni sociis, omniq; potestas
Impatiens conforsis erit, nec genibus vllis
Credite: nec longe fatorem exempla petantur,
Fraterno primi maduerunt sanguine iuuri.
Horat. epist. lib. 7. epist. 3.

At vos

Sen calidus sanguis, seu verum inscitia vexat,
In lacrima ceruice feror, Siderumq; locorum
Vincti, iniqui fratrum vum pere fedus.

SENTENTIAE PHILOSOPHORVM.

Depus fratibus, bonisq; Dial. LXXXIII.
Franc. Petrarch.

GAV.

fratres habeo. R. Rarum. Nam parentes sepe semper amant,
discretae sunt, sepe inuident, sepe despiciunt. Rarumque ideo fratrum
indat, per
Nobis ore veritas clamat, vbi & frater & filiorum &
pene nisi parentum notatur impietas. G. Fratres mihi sunt
Microplane, bonos esse fati est, sepe enim mali sunt, ali-
duci sunt, & pessimi, coque peiores hostibus quo minus contra do-
mundat, sepe tollitur est cautea. Quamvis autem sit amor fratrum ne-
m est, si yocentur, neu parentes sedam, sanis notissima para Myce-
yanarum, & Thebique fratres, ac Romani indicant, quae quidem insa-
peruat praeterca non vobis potius, quam totius orbis sit, non video. Pri-
uollemus, sed non tam laetis aspicie. Alter alterum oppellit manu, nec dum
lit quomodo
fratrum mentio est habita, praeter patriciam in patrem simul ac
fratris & pater
amantissimis, xxx. insuper proprios fratres trucidasse legitur, non
is, etiam
Nobis quo patrimonium diuisis, tunc erumpit iniquitas,
adversus fratrem
pauam auri si adhibeas, filie. G. Pat sunt fratres. R. Ce-
liranus auctoritas illos tibi coneliat. Coniugio dete-
prole melius spe succellonibus amissa, quae impatien-
quomodo multa paq; docuit. G. Amantissimos mei fratres
A. Debet id quidem ita esse nisi haor obfer, aut timor, aut
habendi ius, diuini omnis humanique iusis dum ex-
liber nomen. Inter parentem filioque quam unilibet
conuenero tamen dispar, diuerisque mores sunt filii, &
pessis vident, sero agnoscunt. Patres & si filios itam a-
des illos etiam in senectute suscipiunt. Fra res ante-
antiquant, & postquam nati sunt in eodem domo cu-
suo parces versantur, ac moribus illis in lucem
cernunt vno cibo aliti, iudicisq; parentibus, in-
suis, iudicemque ludis, iudicemque icholis, iudicemque pra-
acacrioribus assefecti pariter pubescunt pariter a-
Vndeque paritas, multique, & validis nexibus iunctus
substituitur soluant caute, duraq; mentis asperitas ian-
quod commune est adeo vt nesciam an frater non vllus amor
debet, an vllum odium maius sit, an indignatio vlla
tam turbida semper aequalitas, tam pacis impatiens
humana. G. A quos proloque fratres habeo. R. Scio illos a-
mum respicite. Delicatissima res est amor, leticia illum
speratur, facile perditur. G. Sed forores habeo bonas. R.
bonas, sed iucundum ac ferre adolescentum primis labor,
effecti suavis exerceant, vnde primam pietatis atque indo-
habeant. G. Bonas habeo forores. R. Cura vt illae bonum
non ferant. G. Pulcherrimae & si communis pater obierit or-
ignationibus oculis dolos caue, circumfusa te procorum
difficilis est vnus formae custodia, quid multa: am e-
reuerentiam pudicitiae quam auri curam esse deceat, quan-
am melius, quam maturo coniugio praeruaribus. G. For-
am forores domi sunt. R. Ne diutius tibi sin. prouide, mul-
tiorant domos.

De discordia fratre. Dial. XLV.
Dot.

frater discordem fratrem. R. Quid autem? Ille ne igitur te con-
dico non iam differis, sed contraria penitusq; pugnantia
Graue sed antiquum malum, quod & mundus, & mundi
habere. Si quidem vetus vrbis Romae, sed vetustior
fratrum vides, & altero quin etiam adhuc solo ia vno tot
quod superas, non habes. Dot. Est mihi discordia domi fra-
in hoc mirans esse magna in domo, quod in ipis maer-
angustis vbi olim, & si maioris mysterii velamentum
discordes tantum fratres legimus, sed bellantes. Et
sunt, si amati faciunt, quod non nati solent? Dot.
fratrem gratia est. RAT. Multo prius hoc in icho-

lis edoctus: quam domi expertus esse debueras: prouisa vero nec
querimur nec miramur. Dot. Odiosum fratrem habeo, ac discor-
dem. R. Vt ferme nullus amor aequior fratero, sic nullum vbi in-
ceperit iniquus odium, nulla acrior inuidia. Sic paritas in ar-
animus, atque incendit cum cedendi pudor, & amor excellentiae ar-
dentior, quo incunabulorum recordatio, & quaeque beneco-
lentiam paritura viderentur, vbi meli a recto calle deflexum est, o-
dium & contemptum parit, huc natura reb. lantias ardor animi
optime quidem prohibet, atque humanitate placabitur. Vix
elcnum tam inuicite vllum, tamque asperum ingenium; quod
tandem molliat vera ac iugis humanitas verborum, & rerum omni-
um leuis, & non ficta retractatio. Sin id ferum, & aequo inuadum
deprehendas, seu forte huc tu cogere tuum ipse animum non po-
tes, quo honeste quidem atq; vtiliter cogetur. Tunc antequam in
perniciem res erumpat vltimo remedio vtendum erit. Exirpanda
mali radix, & discordiarum mater propellenda communio. In quo
ita te faciem praebis, vt quantum iuri tuo demptum, tantum vir-
tuti fameque additum inuenias. Impiae ac superbae cupiditatis
aculei nulla re melius, quam pia & miti liberalitate franguntur. Bon-
num aurum, quo pax domus, & caritas fraterna redimitur. Vetus
valde, nec verum minus est verbum. Magnam discordiarum bello-
rumque materiam duo haec esse pronomia meum, & tuum, quae
si de vita hominum tollerentur; haud dubie tranquillius viue-
retur.

De amissa fratre. Dial. II.
Dot.

Fratrem perdidit. RAT. Nondum audio propter quod valde lu-
geas, fieri potest enim vt & fratrem, & domesticum simul hostem
amiseris. Eniactura: Rem nulam boni nominis perdidisse. Dot.
Fratrem perdidit. R. Perdidisti forsitan, qui te perditum optabat,
quique rebus obstabat tuis, multis quidem magnae laudis adiutam
fraternus obstruxit lior. Dot. Amisi fratrem. R. Filiorum fortas-
sis etatule (quod sepe vidimus) graue iugum, vita tuae amulum,
gloriae obiceas, id quod constat patrimonio participem auulsi. Fra-
te impio nullus hostis inferior. Dot. Ar amisi pium, & beneuo-
lum. R. Sed mortalem. Non tutela corporis est virtus, & beneuo-
miomamentum, illi gloriae immortalem praestat, corporiculum
mortis imperio non eximit, immo quidem, sepe illud tempus in
mortem tradit quod si naturae suae inquitur, aequo boni peccant
malique, quin & vulgo imbecilles bonos & viuaces malos cerni-
mus, immortalem nullum. Dot. Bonum, & gloriosum fratrem
perdidit. R. Si frater perit, superstes est gloria, virtus, anima: pater
quae humana omnia pati mors tui bine propellit, ac dissipat. Has
tu igitur ceu totidem filios fratris amplectere, atque his bonis im-
mortalibus mortalia damna compensa, quod si filii superiunt alii,
vera illos tuos pietas facit. Dot. Amisi germanum optimum. R. A-
vide illo vti debueras, id si silentis egisti non mortis iniuria, sed se-
gnities tua est. Illa ius suum exercuit, tuum tu neglexisti. D. Mors
inest, non putabam tam cito moriturum. R. Omnia, quae nolen-
tibus accidunt, cito fieri videntur, quae optantibus autem sero. Dot.
Vix illam mori posse credebam. R. Cuncta sibi vehementissimus a-
mor indulget, nilque sibi non spondet, amatoque cogitatus, &
quicquid est gultu aduersum vitam aere refugit, vnde & qui amant
pene sibi aeternas delicias fingunt, tu si fratrem natum noueras, &
mortalem nosse debueras, & iccirco si prouisa mortem, in opina-
tum velut aliquid doleres, longe erras, si improvisa autem fuit, erras-
sti. Dot. Sciebam mortalem, sed de morte non cogitabam. R. In-
consulte, sed haec dissimulatio vestra est. Vix vnquam mori creditis
mortales, cum & contingens mori semper & aliquando etiam sit
necesse. Immo vero cum non mori, nunquam. mori autem semper
vestrae lex immobilis sit naturae. Sed vos assidue morientes, sentium
a presentibus, animum a sine diterritis, vulgare malum quod quid
eit aliud, quam vltro oculos claudere, ne radios solis aspiciant tan-
quam luci, vt oculis damnatum sit illam non videre, nec minus cla-
rum quod non videas, nec minus verum esse, quod nescias? Quis
tam caecus, vt non videat? quis tam hebes, vt nesciat? Veritati re-
rum nihil detrahit sensum aut intellectus infirmitas. Vose quidem
neque inuimii, neque obtusi, sed quod excusatione carcat, dissimu-
latores eximii, & ad fallendam vosmetipsos ingeniosissimi, qui
tanto studio inutilia dicitis, necessaria nescire niuimini, neque
quam tamen, claudis namque seie oculis ingerunt, & nesciendi a-
uidum ingenium irumpunt, & obliuiscendi cupidam memoriam
intepellant, & multa in dies fert vita hominum, quae vos cogitare
adigant, quod nolletis, quae ve dissimulaciones vestras, aut propri-
is, aut externis, excitent argumentis, sed ad plenum fateor. Fig-
menta mortalium sola mors discutit. Dot. Et mortalem & mortu-
rum fratrem scivi, mortuum ramen fleo. RAT. Magna pars huma-
norum actuum superfluit, quid fles mortuum? Aut quid illi? quod
tibi? quidve alius, tuus hic fletus prodest? Vt sit malum mors, quod
docti negant, quod nemo negauerit, mali irreparabilis est fletus in-
ut lis: Et certe si quid praeter animi vitium dici miserum decet, si
quid penitus in rebus est flebile, flendum potius dum impendet,
quam dum tranlit, quod Regem protecto illum non latebat, cu-
sus paulo ante meminimus. Dot. Optimi fratris morte afficior. R.

